

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ РЕКТОРІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ЄВРОПИ
БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОГО ФОРУМУ**

...

16 ЛЮТОГО 2023

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2023

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 2 від 26 січня 2023 року)*

За загальною редакцією академіка В. П. Андрущенко

Редакційна колегія:

- Віктор Андрущенко* – в. о. ректора УДУ імені Михайла Драгоманова
(голова редакційної колегії);
- Лешек Корпоровіч* – професор Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Роман Вернидуб* – проректор з навчально-методичної роботи
УДУ імені Михайла Драгоманова (заступник голови редакційної колегії);
- Григорій Торбін* – проректор з наукової роботи УДУ імені Михайла Драгоманова
(заступник голови редакційної колегії);
- Павло Горінов* – в. о. директора навчально-наукового інституту права
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Володимир Євтух* – декан факультету соціально-політичних наук
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Юрій Кондратьєв* – директор Міждисциплінарного центру складних систем
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Микола Кириченко* – директор Державного закладу вищої освіти
«Університет менеджменту освіти» НАПН України;
- Лариса Лук'янова* – директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України;
- Наталія Мозгова* – завідувач кафедри філософії УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Тарас Олефіренко* – декан педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Василь Федоришин* – декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Сергій Русаков* – директор навчально-наукового інституту філософії
та освітньої політики УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Наталія Титова* – завідувач кафедри професійної освіти УДУ імені Михайла Драгоманова;
- Таміла Новіцька* – директор Центру молодіжної політики УДУ імені Михайла Драгоманова.

М 74

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ
БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ : збірник матеріалів міжнародного
форуму / за заг. ред. акад. В. П. Андрущенко. – Київ : Вид-во УДУ імені
Михайла Драгоманова, 2023. – 455 с.**

До збірника увійшли матеріали учасників Міжнародного форуму, де розглядаються актуальні питання стратегічних напрямів пріоритетів галузей наук і знань, зокрема з неперервної освіти та педагогічної інноватики, освітньої політики, публічного управління та громадського самоврядування.

Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, практиками, здобувачами вищої освіти в галузі філософії, політології, управління, психології, педагогіки та дотичних до них наук.

УДК 37.018-048.35:316.32-049.5(082)

DOI: <https://doi.org/10.31392/conf.UDU.2023.16.02>

© Автори статей, 2023

© Редакційна колегія, 2023

© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

Сергієнко В. П.

*доктор педагогічних наук, професор,
директор Навчально-наукового інституту
перепідготовки та підвищення кваліфікації
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА

В умовах соціально-турбулентного середовища післядипломна педагогічна освіта стає локомотивом удосконалення передового педагогічного досвіду та забезпечення відповідних темпів розвитку освіти в цілому. Адже розбудова національної освіти передбачає безперервний розвиток професіоналізму, збагачення духовної культури, вдосконалення особистісних якостей педагогів. Особливо актуальною за цих умов є проблема якості підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розроблення його сучасного змісту. Вона зумовлена потребою зростання рівня їх професійної культури як високоосвічених, компетентних, конкурентоспроможних особистостей. Це, у свою чергу, висуває нові вимоги до розвитку післядипломної педагогічної освіти, яка еволюціонує в бік варіативної, особистісно орієнтованої моделі, що ґрунтується на засадах безперервності, диференціації, індивідуалізації навчання, спрямованого на врахування інтересів, запитів, власної траєкторії професійного зростання педагогів.

Чи готовий сучасний педагогічний працівник до виконання нових завдань? Більшість з них мають значний педагогічний досвід. Але чи здатні вони працювати по новому? Нові педагогічні кадри ми маємо можливість уже готувати по новому. І водночас маємо скористатися послугами досвідчених педагогів. Саме випереджаюча модернізація системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в Україні забезпечить виконання завдань безперервного професійного зростання сучасного педагогічного працівника. З метою істотного підвищення ефективності ця система потребує модернізації у двох напрямках. Перший напрям полягає у задоволенні професійних потреб педагогів у здобутті нових знань та вмінь, а також оновленні вже набутих. В умовах необхідних трансформаційних перетворень ці потреби необхідно ще сформулювати, маючи на увазі певну інерційність освітянської діяльності. Другий напрям – це забезпечення дієвості модернізації національної системи освіти в цілому і побудови Нової української школи зокрема.

В контексті визначених державних завдань реформування освітянської галузі за підтримки ректорату на чолі з академіком В. П. Андрущенком Інститутом здійснюється цілеспрямована робота з питань сучасного ефективного науково-методичного супроводу діяльності педагогічних працівників, розвитку та вдосконалення фахової майстерності керівників закладів освіти. Серед пріоритетних напрямів діяльності Інституту, як самоокупного підрозділу університету, визначено запровадження системи освіти дорослих за наскрізними навчальними планами та програмами підготовки, перепідготовки (друга вища освіта), підвищення кваліфікації педагогічних кадрів через очну, заочну, дистанційну, а також змішану форми навчання; проведення науково-дослідних робіт; підготовка учнів до ЗНО, олімпіад, конкурсів МАН України тощо.

З метою забезпечення наступності в процесі модернізації системи підвищення

кваліфікації педагогічних працівників було здійснено пролонгацію та концентроване подання навчального матеріалу, форм, методів, засобів навчання в системі підготовки майбутніх учителів і створено на цій основі педагогічні умови для розвитку їх професійних компетентностей впродовж життя, побудови власної траєкторії самоосвітньої діяльності. Такий підхід реалізовано в процесі створення відкритого інтегрованого освітнього середовища навчання, спрямованого на підвищення якості освіти, її доступності та сприяння її змінам у забезпеченні професійного зростання вчителів, успішного просування кар'єрними сходами завдяки спрямованості на індивідуалізацію та гнучкість освітнього процесу. Цей багатоцільовий, динамічний навчально-методичний комплекс забезпечує ефективну реалізацію усіх форм навчання, а також можливість побудови студентом або слухачем власної траєкторії навчальної діяльності в режимі 24*7 з максимальним наближенням віртуального і реального. Все це сприяє формуванню інформаційно-комунікаційного ландшафту відкритої освіти на засадах доступності, системності, а також безкоштовності ресурсів для впровадження. Впровадження інтегрованої технології розвитку професійних компетентностей педагогічних працівників сприяє також успішній реалізації ідей STEAM-навчання. Забезпечено міжнародний рівень освітнього середовища з професорсько-викладацьким складом, що налічує авторів шкільних підручників і навчальних видань для закладів освіти усіх рівнів, розробників професійних стандартів, інноваційних методик навчання, експертів МОН України, сертифікованих тренерів, учителів-новаторів, координаторів міжнародних мегапроектів і міжнародних експертів та ін.

Запропонована нами модель розвитку професійних компетентностей педагогічних працівників сприяє: готовності педагогічних кадрів до інноваційних змін, здатності адаптуватися до умов соціально-турбулентного середовища; налаштованості педагогів на саморозвиток і навчання впродовж життя; формуванню здатності педагогів прогнозувати результати своєї діяльності, моделювати навчально-виховний процес на основі досягнень сучасної педагогічної науки й практики; спрямованості системи післядипломної педагогічної освіти на ефективне використання нових технологій навчання, розвиток інформаційного простору та вдосконалення науково-методичного супроводу підвищення професійної майстерності педагогів України.

Таким чином, розвиток цілісної системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників на засадах людиноцентрованого і компетентнісного підходів в контексті реалізації Концепції Нової української школи, підвищення якості освітньої діяльності, доступності та конкурентоспроможності є невідкладним завданням системи післядипломної педагогічної освіти в умовах соціально-турбулентного середовища.